

פרשת חוקת – שלישי

(ו) וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה ז ומליל יי, עם משה
לֵאמֹר:

(ז) קַח אֶת־הַמָּטָה וְהַקֵּהל
אֶת־הָעֵדָה אֹתָהּ וְאַהֲרֹן
אֲחִיד וּדְבַרְתֶּם אֶל־הַסֵּלַע
לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמָיו וְהוֹצֵאתָ
לָהֶם מַיִם מִן־הַסֵּלַע וְהִשְׁקִיתָ
אֶת־הָעֵדָה וְאֶת־בְּעִירָם:

רס"א וְאֶת־בְּעִירָם: (במדרש רבה) מִכָּאן, שְׁחַס הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
עַל מָמוֹנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל:

(ח) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמָּטָה ט וַנְּסִיב מֹשֶׁה ית
חֲטָרָא, מִן קָדָם יי כְּמָא
דְּפַקְדִּיהָ.

(י) וַיִּקְהֲלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת־
הַקֵּהל אֶל־פְּנֵי הַסֵּלַע וַיֹּאמֶר
לָהֶם שְׁמַעוּ־נָא הַמְּרִים הַמֶּן־
הַסֵּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם מַיִם:

רס"ב וַיִּקְהֲלוּ וְגו': (שם) זֶה אֶחָד מִן הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהַחֲזִיק מֵעֶט אֶת
הַמְּרִיבָה. הַמֶּן־הַסֵּלַע הַזֶּה נוֹצִיא: לְפִי שֶׁלֹּא הָיוּ מְכִירִין אוֹתוֹ,
לְפִי שֶׁהֵלֶךְ הַסֵּלַע וַיָּשֶׁב לוֹ בֵּין הַסֵּלָעִים כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק הַבָּאָר וְהָיוּ
יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לָהֶם: מַה לָּכֶם? מַאיִזָּה סֵלַע תּוֹצִיאוּ לָנוּ
מַיִם? לָכֵף אָמַר לָהֶם: "הַמְּרִים", סְרַבָּנִים, לְשׁוֹן יוֹנֵי שׁוֹטִים
מוֹרִים אֶת מוֹרֵיהֶם, הַמֶּן הַסֵּלַע הַזֶּה, שֶׁלֹּא נִצְטַוִּינוּ עָלָיו נוֹצִיא
לָכֶם מַיִם? !:

(יא) וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ וַיַּךְ
אֶת־הַסֵּלַע בְּמַטְּהוֹ פַּעַמִּים
וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַהֲשֵׁתָה
הָעֵדָה וּבְעִירָם:

רס"ג פַּעַמִּים: לְפִי, שֶׁבְּרָאשׁוֹנָה
לֹא הוֹצִיא אֶלָּא טַפִּין, לְפִי שֶׁלֹּא צִוָּה הַמָּקוֹם לְהַכּוֹתוֹ אֶלָּא
"וּדְבַרְתֶּם אֶל־הַסֵּלַע", וְהֵמָּה דִּבְרוּ אֶל סֵלַע אַחֵר וְלֹא הוֹצִיא.
אָמְרוּ: שְׁמָא צָרִיד לְהַכּוֹתוֹ כְּבְּרָאשׁוֹנָה, שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת יז)
"וְהִכִּיתָ בַּצּוּר" וְנִזְדַּמֵּן לָהֶם אוֹתוֹ סֵלַע וְהִכְּהוּ:

(יב) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וְאַל־אַהֲרֹן יַעַן לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם
בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ
אֶת־הַקֵּהל הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם:

רס"ד יַעַן לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם בִּי: גְּלָה הַכָּתוּב, שֶׁאִלּוּלִי חֲטָא זֶה
בְּלִבְד, הָיוּ נִכְנָסִין לָאָרֶץ, כְּדִי שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ עֲלֵיהֶם: כַּעֲזוֹן שְׂאָר
דּוֹר הַמִּדְבָּר, שֶׁנִּגְזַר עֲלֵיהֶם שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ לָאָרֶץ, כִּף הָיָה עֲזוֹן
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, וְהֵלֵא (במדבר יא) "הִצֵּאנִי וּבִקֵּר יִשְׁחַט" קֶשֶׁה מִזֹּו?
אֶלָּא, לְפִי שֶׁבִּסְתֵּר חֶסֶד עָלָיו הַכָּתוּב, וְכֵאֵן שֶׁבְּמַעַמַּד כָּל
יִשְׂרָאֵל לֹא חֶסֶד עָלָיו הַכָּתוּב, מִפְּנֵי קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. לְהַקְדִּישֵׁנִי:
שֶׁאִלּוּ דְּבַרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע וְהוֹצִיא, הָיִיתִי מְקַדֵּשׁ לְעֵינֵי הָעֵדָה
וְאוֹמְרִים: מַה סֵּלַע זֶה, שֶׁאִינוּ מְדַבֵּר וְאִינוּ שׁוֹמְעִים וְאִינוּ צָרִיד
לְפָרֶנְסָה, מְקִיִּים דְּבוּרוֹ שֶׁל מָקוֹם, קַל וְחֹמֶר אָנוּ! לָכֵן לֹא
תָבִיאוּ: בִּשְׁבוּעָה, כְּמוֹ (שְׁמוּאֵל א, ג): "לָכֵן נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית
עָלִי". נִשְׁבַּע בְּקַפִּיצָה, שֶׁלֹּא יִרְבוּ בַּתְּפִלָּה עַל כָּף:

(יג) הִמָּה מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר־
רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה
וַיִּקְדֹּשׁ בָּם:

רס"ה הִמָּה מִי מְרִיבָה: הֵם הַנִּזְכָּרִים בְּמָקוֹם אַחֵר: אֶת אֱלֹו
רָאוּ אֶצְטַגְנִינִי פָרַעַה, שְׁמוֹשִׁיעֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לוֹקָה בַּמַּיִם, לָכֵף
גִּזְרוּ (שְׁמוֹת א): "כָּל־הַבֶּן הַיָּלּוּד הִיאֲרָה תִשְׁלִיכֶהוּ". וַיִּקְדֹּשׁ בָּם:
שְׁמִתּוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל יָדָם, שֶׁכְּשֶׁהַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה
דִּין בְּמִקְדָּשׁוֹ, הוּא יִרְאוּי וּמִתְקַדֵּשׁ עַל הַבְּרִיּוֹת. וְכֵן הוּא אוֹמֵר
(תהילים סח): "נִוְרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ" וְכֵן הוּא אוֹמֵר (ויקרא י):
"בְּקִרְבִּי אֶקְדֹּשׁ":